

SL(5)726 – Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) (Diwygio) 2021

Cefndir a diben

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) 2020 ("y Rheoliadau Cyfyngiadau") er mwyn –

- ei gwneud yn ofynnol i bob person sy'n ddarostyngedig i'r rhwymedigaeth yn rheoliad 16 i gymryd mesurau i leihau'r risg o ddod i gysylltiad â'r coronafeirws yn ei fangre gynnal asesiad penodol o'r risg o ddod i gysylltiad â'r coronafeirws yn y fangre honno ac ymgynghori ar hynny;
- gwneud darpariaeth benodol ynghylch y mesurau y mae rhaid eu cymryd i leihau'r risg o ddod i gysylltiad â'r coronafeirws mewn mangreoedd manwerthu;
- gwneud darpariaeth sy'n gosod dyletswyddau ar berchnogion ysgolion a sefydliadau addysg bellach i atal disgyblion neu fyfyrwyr rhag mynd i'w mangreoedd, yn ddarostyngedig i rai eithriadau cyfyngedig;
- gwneud newidiadau canlyniadol a mân newidiadau eraill i sicrhau cysondeb â'r darpariaethau newydd.

Mae'r Rheoliadau hyn hefyd yn diwygio Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Swyddogaethau Awdurdodau Lleol etc.) (Cymru) 2020 i'w gwneud yn ofynnol i awdurdod lleol, wrth benderfynu pa un ai i roi cyfarwyddyd digwyddiad o dan y Rheoliadau hynny, roi sylw i a all y digwyddiad arwain at bobl yn ymgynnull yn groes i'r Atodlen berthnasol i'r Rheoliadau Cyfyngiadau.

Mae'r Rheoliadau hyn hefyd yn dirymu deddfiadau sy'n ymwneud â Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 4) (Cymru) 2020.

Gweithdrefn

Gwneud cadarnhaol.

Gwnaed y Rheoliadau gan Weinidogion Cymru cyn iddynt gael eu gosod gerbron y Senedd. Rhaid i'r Senedd gymeradwyo'r Rheoliadau o fewn 28 diwrnod (ac eithrio unrhyw ddiwrnodau pan fo'r Senedd wedi'i diddymu neu ar doriad am fwy na phedwar diwrnod) i'r dyddiad y'u gwnaed er mwyn iddynt barhau i gael effaith.

Materion technegol: craffu

Nodir y pwynt a ganlyn i gyflwyno adroddiad arno o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn:

1. Rheol Sefydlog 21.2(vi) – ei bod yn ymddangos bod y gwaith drafftio yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol

Mae Rheoliad 2(b) yn mewnosod paragraff (4) newydd yn rheoliad 16 o'r Rheoliadau Cyfyngiadau. Mae'r paragraff 4(a) newydd yn darparu fel a ganlyn:

"mae rheoliad 3 o Reoliadau 1999 i'w ddarllen fel pe bai'r geiriau "by regulations 16, 17 and 17A of the Health Protection (Coronavirus Restrictions) (No. 5) (Wales) Regulations 2020" wedi eu rhoi yn lle "by or under the relevant statutory provisions and by Part II of the Fire Precautions (Workplace) Regulations 1997", yn y ddau le y maent yn digwydd..." [ychwanegwyd y pwyslais]

Fodd bynnag, mae rheoliad 3 o Reoliadau Rheoli Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith 1999 ("Rheoliadau 1999") yn cynnwys y geiriad penodedig mewn *un* lle yn unig (ym mharagraff (1)). Nid yw'r achlysur arall lle cwyd "*by or under the relevant statutory provisions*" (ym mharagraff (2)) yn cynnwys y cyfeiriad at Ran II o Reoliadau Rhagofalon Tân (Gweithle) 1997.

Fel y mae wedi'i ddrافتio ar hyn o bryd, nid yw'r paragraff (4)(a) newydd yn cyflawni (yr hyn yr ydym yn tybio sydd) yr effaith a fwriadwyd, oherwydd dim ond y geiriad yn rheoliad 3(1) o Reoliadau 1999 (h.y. yr achlysur "cyntaf") sy'n darllen fel petai'n cyfeirio at y darpariaethau perthnasol yn y Rheoliadau Cyfyngiadau.

Nid yw rheoliad 3(2) o Reoliadau 1999 (h.y. yr hyn a ystyrir yn wallus fel yr "ail" achlysur iddo godi) yn cael ei ddal gan y ddarpariaeth ym mharagraff (4)(a) gan nad yw'n cynnwys y geiriad penodedig yn ei gyfanrwydd. O ganlyniad, ni chaiff ei ddarllen fel pe bai'n cyfeirio at y darpariaethau perthnasol yn y Rheoliadau Cyfyngiadau.

Rhinweddau: craffu

Nodwyd y pwyntiau a ganlyn i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn:

1. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd

Nodwn gyfiawnhad Llywodraeth Cymru dros unrhyw ymyrraeth bosibl â hawliau dynol. Yn benodol, nodwn y paragraffau a ganlyn yn y Memorandwm Esboniadol:

"Er bod y prif Reoliadau, fel y'u diwygiwyd gan y Rheoliadau hyn, yn cyffwrdd â hawliau unigol o dan Ddeddf Hawliau Dynol 1998 a Siarter Hawliau Sylfaenol Ewrop, mae'r Llywodraeth o'r farn bod modd eu cyfiawnhau er mwyn atal lledaenu clefydau heintus a/neu bod hawl i wneud yr ymyriad ar y sail ei fod yn ceisio cyflawni nod dilys, sef diogelu iechyd y cyhoedd. Mae'r Llywodraeth o'r farn hefyd eu bod yn gymesur.

Mae Erthygl 5 (yr hawl i ryddid), Erthygl 8 (yr hawl i barch at fywyd preifat a theuluol), Erthygl 9 (rhyddid meddwl, cydwybod a chrefydd), Erthygl 11 (rhyddid i ymgynnull a chymdeithasu) ac Erthygl 1 o'r Protocol Cyntaf (diogelu eiddo) yn cael eu cyffwrdd gan y prif Reoliadau. Mae'r Rheoliadau hyn hefyd yn cyffwrdd ag Erthygl 2 o'r Protocol Cyntaf (hawl i addysg). Er gwaethaf cau mangreoedd ysgolion i rai dysgwyr, mae ysgolion a gynhelir yn parhau o dan eu dyletswyddau arferol, ond mae'r ddyletswydd i gyflwyno'r

cwricwlwm wedi'i haddasu i ddyletswydd i ddefnyddio ymdrechion rhesymol i gyflwyno'r cwricwlwm (gan ddefnyddio hysbysiad o dan Atodlen 17 i Ddeddf Coronafeirws 2020).

Mae pob un o'r rhain yn hawliau amodol, sy'n caniatáu i Weinidogion Cymru ymyrryd ag arfer yr hawliau os oes angen gwneud hynny mewn cymdeithas ddemocrataidd er budd diogelwch y cyhoedd neu er mwyn diogelu iechyd. Rhaid cyfiawnhau'r holl gyfyngiadau a gofynion o'r fath ar y sail mai eu bwriad yw cyflawni nod cyfreithlon, sef diogelu iechyd y cyhoedd a'u bod yn gymesur. Hefyd, mae angen cydbwysu unrhyw ymyrraeth â'r hawliau hyn â rhwymedigaethau cadarnhaol y Wladwriaeth o dan Erthygl 2 (yr hawl i fywyd). Mae gweithredu'r cyfyngiadau a'r gofynion o dan prif Reoliadau yn ymateb cymesur i ledaeniad cynyddol y coronafeirws. Mae'n cydbwysu'r angen i gynnal ymateb priodol i'r bygythiad a berir gan y coronafeirws yn erbyn hawliau unigolion a busnesau, mewn modd sy'n parhau'n gymesur â'r angen i leihau cyfradd trosglwyddo'r coronafeirws, gan ystyried y dystiolaeth wyddonol."

Mae adran 5(4) o Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 yn nodi nad yw'r Siarter Hawliau Sylfaenol Ewropeaidd ("y Siarter") yn rhan o gyfraith ddomestig ar, neu ar ôl, diwrnod cwblhau'r cyfnod gweithredu (23:00 ar 31 Rhagfyr 2020). A all Llywodraeth Cymru roi esboniad pam y cyfeirir at y Siarter yn y Memorandwm Esboniadol?

2. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd

Nodwn na chynhaliwyd ymgynghoriad ffurfiol ar y Rheoliadau hyn. Yn benodol, nodwn y paragraffau a ganlyn yn y Memorandwm Esboniadol:

"O ystyried y bygythiad difrifol ac uniongyrchol sy'n deillio o'r coronafeirws a'r angen am ymateb iechyd cyhoeddus brys, nid oes ymgynghoriad cyhoeddus wedi'i gynnal mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn.

Mae Llywodraeth Cymru wedi ymgysylltu â rhanddeiliaid yn y Fforwm Iechyd a Diogelwch i ofyn am eu barn ar y cynnig hwn ar gyfer Asesiad Covid penodol. Roedd hyn yn cynnwys yr undebau llafur canlynol; TUC Cymru, USDAW, UNITE, y GBM ac Unite a'r sefydliadau busnes canlynol: CBI, Ffederasiwn y Busnesau Bach a Siambrau Cymru. Yn ogystal, ceisiwyd barn Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru a'r Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch.

Mae Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig wedi cyfarfod â chynrychiolwyr manwerthwyr, gan gynnwys archfarchnadoedd a manwerthwyr 'cymysg' eraill, i drafod eu rôl yn ystod y pandemig. Yn gyffredinol, roeddent yn croesawu'r arferion da presennol gan nifer o fangreoedd a'r ffaith fod cydymffurfiaeth â'r canllawiau'n cael ei 'ffurfioli' drwy ei gynnwys yn y prif Reoliadau.

Wrth benderfynu ar yr angen am y cyfyngiadau a'r gofynion sy'n ymwneud â chau mangreoedd ysgolion a sefydliadau addysg bellach, a manylion y cyfyngiadau a'r gofynion hynny, cynhaliodd swyddogion Llywodraeth Cymru gyfres o drafodaethau brys gyda sectorau a rhanddeiliaid allweddol, gan gynnwys llywodraeth leol ac ysgolion.

Gwnaeth y Gweinidog Addysg ddatganiad ysgrifenedig ar y mater hwn ar 4 Ionawr 2021."

3. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd

Nodwn, er na chynhaliwyd asesiad effaith rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn, bod Asesiad o'r Effaith ar Hawliau Plant ac Aseidiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb wedi'u cwblhau. Mae'r Memorandwm Esboniadol yn darparu fel a ganlyn:

"Er ei bod yn anochel y bydd effeithiau ar hawliau plant ac, yn benodol, ar grwpiau â nodweddion gwarchoddedig, bydd rhywfaint o gyfle i liniaru'r effeithiau mwyaf arwyddocaol, yn enwedig i'r dysgwyr mwyaf agored i niwed drwy ganiatáu iddynt gael mynediad

i fangre ysgol neu goleg, ond ni fydd yn bosibl ymdrin â'r holl effeithiau anghymesur a negyddol. Mae'r effeithiau negyddol hyn yn parhau i gael eu goddef ar sail y risg i iechyd y cyhoedd. Bydd copïau o'r aseidiadau hyn yn cael eu cyhoeddi

ar wefan LLYW.cymru:

<https://llyw.cymru/aseidiadau-o-effaith-coronafeirws.>"

Ymateb Llywodraeth Cymru

Mae angen ymateb Llywodraeth Cymru mewn perthynas â'r pwynt adrodd technegol a'r pwynt adrodd rhinweddau cyntaf.

Trafodaeth y Pwyllgor

Trafododd y Pwyllgor yr offeryn yn ei gyfarfod ar 25 Ionawr 2021 ac mae'n cyflwyno adroddiad i'r Senedd yn unol â'r pwyntiau adrodd uchod.

